

Sygn. akt IV KO 119/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski

w sprawie skazanego **K. J.**

skazanego z art. 13 § 1 w zw. z art. 148 § 1 zb. z art. 157 § 1 w zw. z art. 11 § 2 i art. 64 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 22 lutego 2023 r.,

wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 21 kwietnia 2022 r., sygn. akt II AKa 238/21,
zmieniającym w części wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 5 lipca 2021 r., sygn. akt II K 54/19
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 września 2022 r., przesłanym do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (a w istocie do jednego z orzekających w nim sędziów), skazany K. J. przedstawił własną ocenę nieprawidłowości w toku dotychczasowego postępowania, także przed Sądem Apelacyjnym, który wydał wyrok następnie zaskarżony przez skazanego kasacją. Zarządzeniem z dnia 25 października 2022 r. pismo to nakazano przedstawić Sądowi Najwyższemu w związku z toczącym się postępowaniem (sam skazany powołał w nagłówku pisma sygnaturę sprawy

kasacyjnej). Oprócz tego pisma w aktach sprawy znajdują się analogiczne pisma kierowane przez skazanego do innych sędziów Sądu Apelacyjnego (k. 7-54).

Z uwagi na to, że pisma te wpłynęły do Sądu Najwyższego już po rozpoznaniu kasacji w sprawie skazanego (postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., IV KK 356/22 kasacja skazanego została oddalona jako oczywiście bezzasadna), pisma skazanego potraktowano jako wniosek o wznowienie postępowania.

W dniu 13 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku przesłał kolejne pismo skazanego, tym razem zatytułowane wniosek o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przewidziana w art. 545 § 3 k.p.k. możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania dotyczy sytuacji, w której wniosek ten pochodzi od strony postępowania (a więc jest sporządzony przy braku dochowania wymogów określonych w art. 545 § 2 k.p.k.) i jest oczywiście bezzasadny. Podjęcie takiej decyzji nie jest przy tym ograniczone wyłącznie do wskazanego w pierwszym z powołanych wyżej przepisów uprzedniego rozpoznania tych okoliczności w ramach postępowania wznowieniowego. Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 545 § 3 k.p.k. zwrotem „w szczególności” nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe, a katalog okoliczności, w oparciu o które możliwe jest wydanie takiego orzeczenia, ma charakter otwarty. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek ten oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego.

Zastosowanie trybu przewidzianego w art. 545 § 3 k.p.k. będzie możliwe zwłaszcza wtedy, gdy sąd wznowieniowy w sposób niebudzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

W tym kontekście wskazać trzeba, że postępowanie wszczęte wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest wniosek o wznowienie postępowania, nie ma charakteru postępowania odwoławczego, a zatem nie jest rolą sądu wznowieniowego prowadzenie kontroli instancyjnej orzeczenia objętego wnioskiem. Sąd Najwyższy – w ramach postępowania wznowieniowego – nie weryfikuje więc prawidłowości prowadzonego dotychczas postępowania, poprawności przeprowadzonych w jego toku czynności, w tym przeprowadzonych dowodów, adekwatności przeprowadzonej oceny dowodów czy wreszcie poprawności czynienia na ich podstawie ustaleń faktycznych. Postępowanie wznowieniowe jest także odmienne od postępowania inicjowanego kasacją, w ramach którego to, w prawem przewidzianych granicach dla podstaw kasacyjnych, Sąd Najwyższy może kontrolować orzeczenie sądu drugiej instancji.

Wyłącznym celem postępowania wznowieniowego w ramach podstawy określonej w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. jest zbadanie, czy przedstawione przez wnioskodawcę dowody i fakty są nowe i jednocześnie wskazują na to, że skazany nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze względnie – iż skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary,

Sposób prowadzenia dotychczasowego postępowania karnego i ewentualne popełnione w nim błędy czy nawet przestępstwa, a na to powołuje się skazany, pozostają (poza wypadkami określonymi w art. 542 § 3 k.p.k.) bez znaczenia dla postępowania wznowieniowego; w tym ostatnim zakresie, na co już skazanemu wskazywał Sąd Najwyższy odmawiając przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego (postanowienie z dnia 7 września 2022 r., IV KO 78/22), aby móc skutecznie powołać się na okoliczność popełnienia przestępstwa w dotychczasowym postępowaniu skazany w postępowaniu wznowieniowym musiałby wskazać potwierdzający takie okoliczności prawomocny wyrok skazujący. *Propter falsa* jako podstawa wznowieniowa może być skuteczna tylko wówczas, gdy czyn o jakim mowa we wniosku zostanie ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść

z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. Wniosek o wznowienie postępowania powinien zatem wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku skazującego (art. 541 § 1 i § 2 k.p.k.), czego K. J. nie uczynił. Samo powołanie się na fakt składania fałszywych zeznań, czy też przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych nie jest więc wystarczające dla wznowienia postępowania w oparciu o przesłankę z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.

Z tych powodów okoliczności wskazywane przez skazanego, o ile mogłyby mieć znaczenie przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym albo – w ograniczonym zakresie – w postępowaniu kasacyjnym, żadną miarą nie odnoszą się do podstaw wznowienia postępowania, o jakich mowa w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., zaś podstawa wskazana w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. nie została w ogóle wykazana.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.